

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

GEO

GEOGRAFIJA

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

GEO.50.HR.R.K1.44

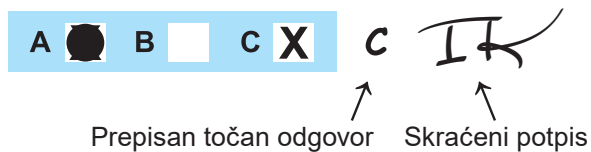

49332

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **90** minuta.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 44 stranice, od toga 3 prazne.

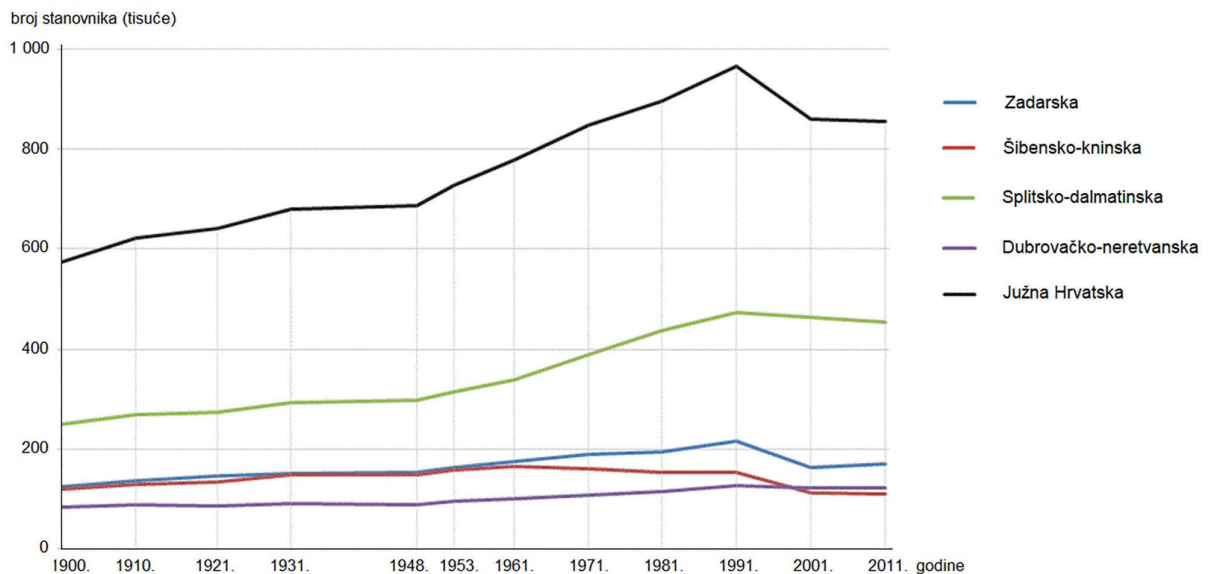
I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koja od navedenih tvrdnja **ne opisuje** točno poslovanje multinacionalnih kompanija?
- A. Multinacionalne kompanije posluju u dvjema ili više država.
 - B. Multinacionalne kompanije posluju prema zakonima država u kojima djeluju.
 - C. Najveći broj multinacionalnih kompanija ima sjedište u Kini.
 - D. Dvije su vodeće multinacionalne kompanije u području hrane i pića Nestle i PepsiCo.

(1 bod)

2. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Koje su dvije županije na području Južne Hrvatske zabilježile pad broja stanovnika 2011. godine u odnosu na 1971. godinu?

- A. Dubrovačko-neretvanska i Šibensko-kninska županija
- B. Dubrovačko-neretvanska i Splitsko-dalmatinska županija
- C. Splitsko-dalmatinska i Zadarska županija
- D. Šibensko-kninska i Zadarska županija

(1 bod)

3. Pozorno promotrite priložene fotografije.

1

2

3

4

Kojim je brojem označena fotografija koja prikazuje sedimentnu stijenu?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

Geografija

4. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

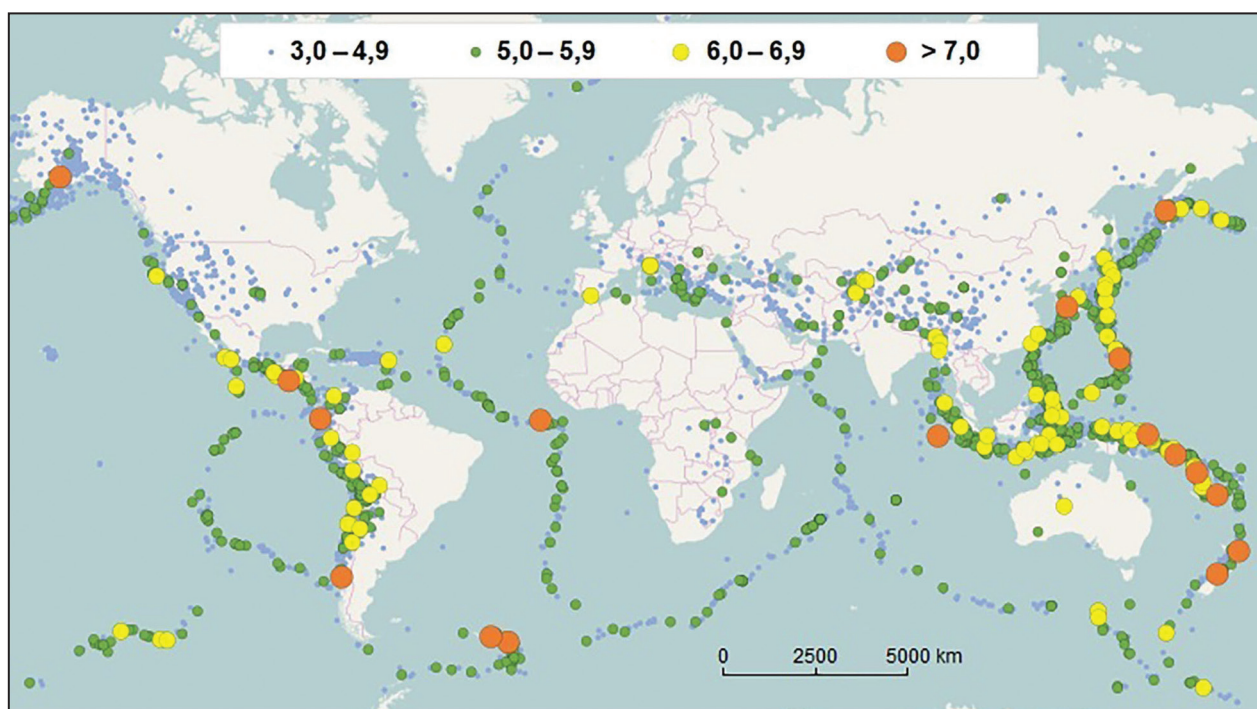

Koji je naziv egzogenoga procesa oblikovanja reljefa kojim nastaju reljefni oblici prikazani na fotografiji?

- A. abrazija
- B. derazija
- C. korazija
- D. koroziija

(1 bod)

5. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

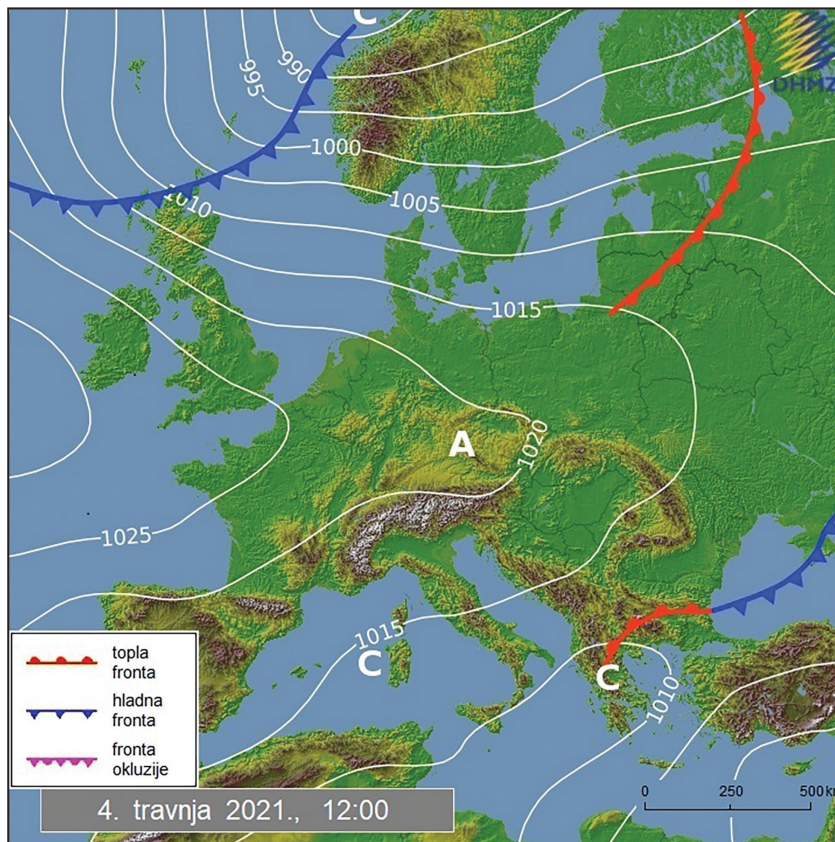
Na karti su prikazani epicentri potresa 2016. godine i njihove magnitude po Richteru. Na granicama kojih je litosfernih ploča te godine zabilježeno najviše potresa magnitude iznad 7,0?

- A. Australske i Pacifičke ploče
- B. Euroazijske i Filipinske ploče
- C. Filipinske i Pacifičke ploče
- D. Nazca i Južnoameričke ploče

(1 bod)

Geografija

6. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koja od navedenih tvrdnja opisuje vrijeme s obzirom na raspodjelu elemenata na sinoptičkoj karti?

- A. Nad Irskom puše jugozapadni vjetar.
- B. Nad Turskom puše zapadni vjetar.
- C. Nad Karpatima puše istočni vjetar.
- D. Nad Kalabrijom puše jugoistočni vjetar.

(1 bod)

7. Koja se država kratko povukla iz Pariškoga sporazuma o klimi da bi ga 2021. godine ponovno počela primjenjivati?

- A. Narodna Republika Kina
- B. Ruska Federacija
- C. Sjedinjene Američke Države
- D. Ujedinjeno Kraljevstvo

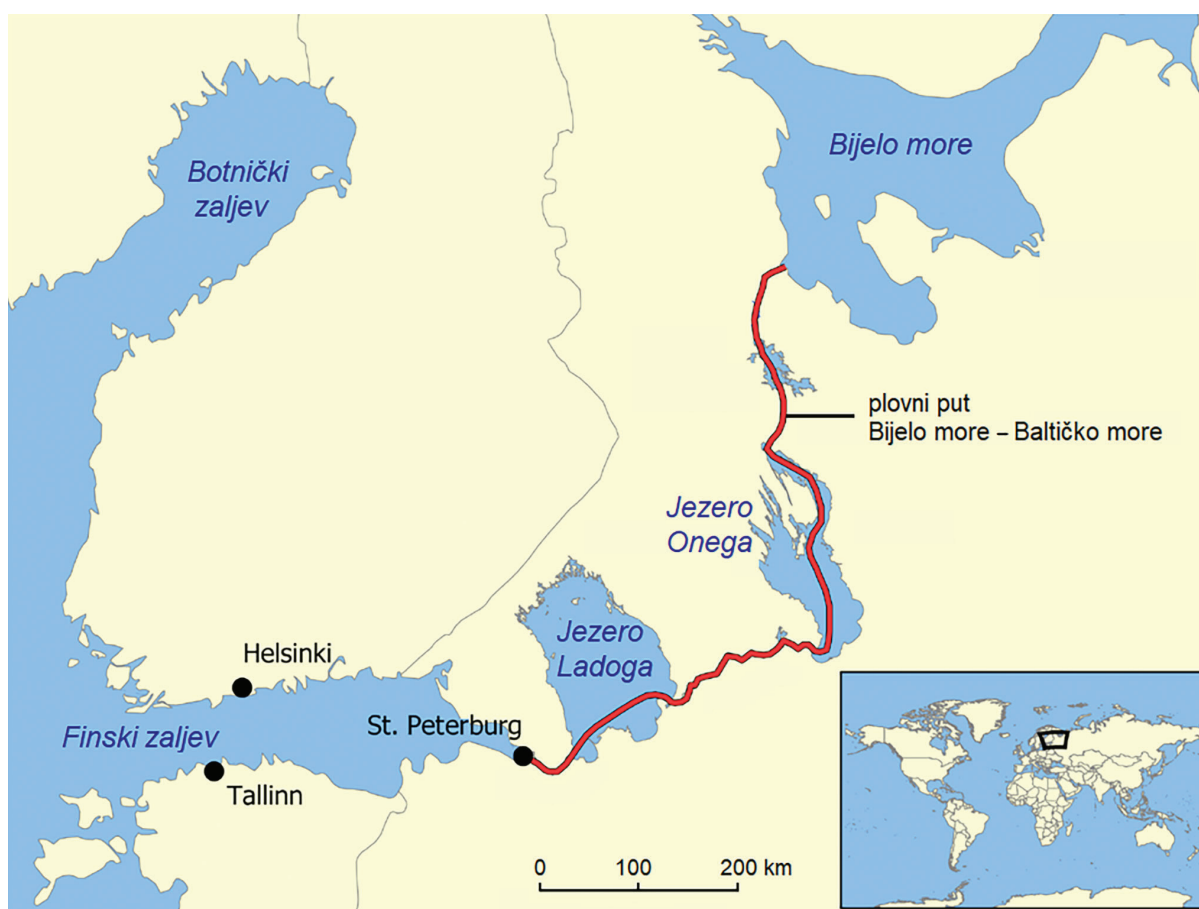
(1 bod)

8. Koja od navedenih tvrdnja opisuje smanjenje ekološke važnosti močvara?

- A. Močvare prihvatom visokih voda smanjuju rizik od poplava.
- B. Močvare se prihranjuju vodom iz tekućica.
- C. Močvare su područja izrazite bioraznolikosti.
- D. Močvare se melioracijom pretvaraju u obradive površine.

(1 bod)

9. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Kakvoga su postanka jezera koja su sastavni dio plovnoa puta prikazanoga na geografskoj karti?

- A. ledenjačkoga
- B. tektonskoga
- C. umjetnoga
- D. vulkanskoga

(1 bod)

10. Koja je populacijska politika nužna za demografsku održivost određenoga prostora u etapi demografske posttranzicije?

- A. ekspanzivna populacijska politika
- B. eugenička populacijska politika
- C. redistributivna populacijska politika
- D. restriktivna populacijska politika

(1 bod)

11. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

Zbog nepovoljnih uvjeta života gustoća naseljenosti vrlo je mala. Nepovoljna klima onemogućuje proizvodnju hrane za veći broj stanovnika. Tradicionalne gospodarske djelatnosti jesu lov, ribolov i gospodarenje šumskim bogatstvom. Budući da u ovim područjima žive brojne životinje s krznom, lov i trgovina krznom jedan su od razloga dolaska ljudi i izvor prihoda. U posljednjih dvjesto godina pronalazak raznih rudnih ležišta rezultirao je nastankom brojnih većih i manjih naselja u surovome okolišu.

Koje se od navedenih subekumenskih područja opisuje u tekstu?

- A. područje tajga u Ruskoj Federaciji
- B. područje tropskih kišnih šuma u Brazilu
- C. područje visoravni Tibet i planine Himalaje
- D. područje vulkanskih planina iznad 2000 m u Africi

(1 bod)

12. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

U kojemu se megagrađu nalazi prikazana prenapučenost koju prati nedostatak komunalne infrastrukture?

- A. u Moskvi
- B. u New Yorku
- C. u Rio de Janeiru
- D. u Tokiju

(1 bod)

13. Pozorno pročitajte priloženi tekst.

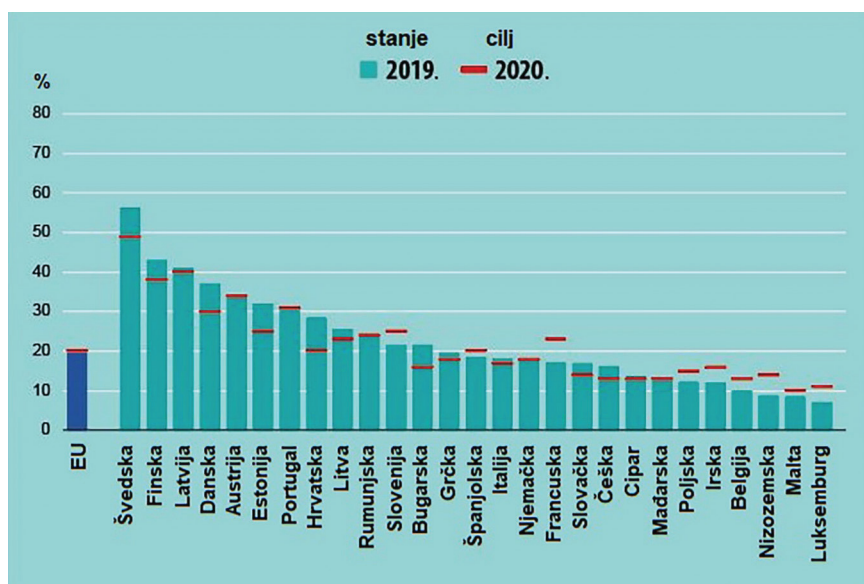
Općina Dugopolje smještena je 12 km sjeverno od Splita. Godine 1997. predstavljala je tipičnu općinu dalmatinskoga zaleđa obilježenu vrlo slabim lokalnim gospodarstvom, vrlo visokom nezaposlenošću i odljevom mlađega stanovništva prema Splitu i drugim urbanim područjima. U Dugopolju je 1997. godine radilo tek nekoliko manjih obrta. Nakon samo sedam godina slika toga mjesta potpuno je drugačija. Sredinom 2004. godine tamo je radilo oko 90 poduzeća, zaposlenost je znatno narasla, a općinski proračun višestruko je povećan.

Koji je čimbenik najviše utjecao na prikazanu promjenu?

- A.** položaj uz glavnu državnu prometnicu
- B.** porast turističkih kapaciteta
- C.** lokalna radna snaga
- D.** blizina Zračne luke Split

(1 bod)

14. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

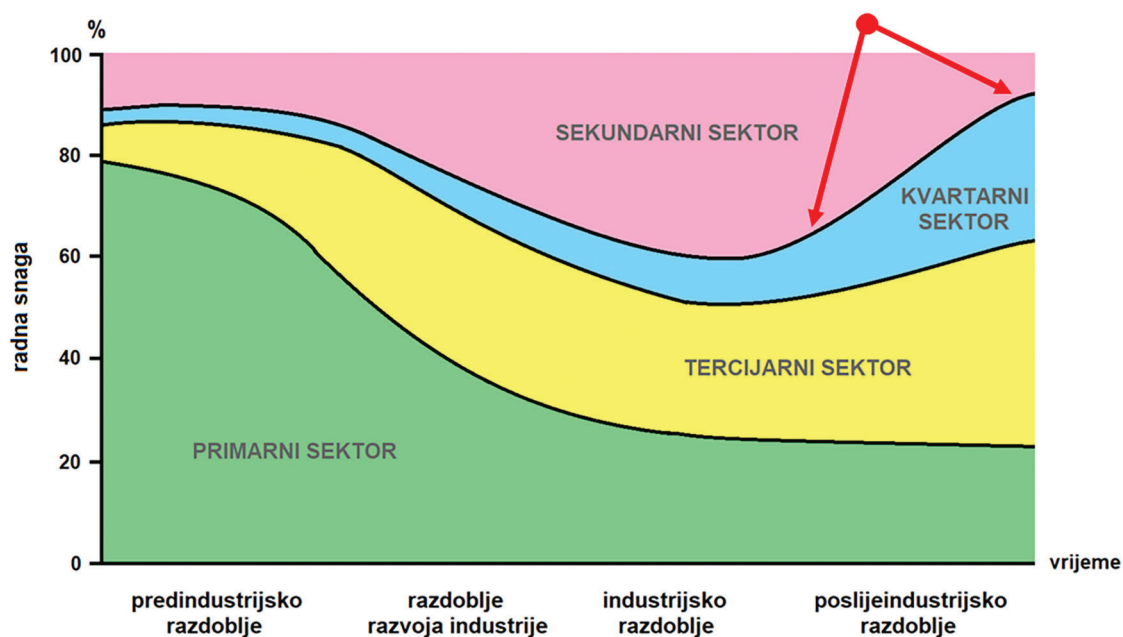
Dijagram prikazuje ukupnu potrošnju energije 2019. godine iz obnovljivih izvora i cilj promjene udjela obnovljivih izvora za 2020. godinu. Koja je od navedenih država postavila cilj koji označava najveći relativan porast u proizvodnji energije iz obnovljivih izvora u 2020. godini?

- A. Francuska
- B. Irska
- C. Luksemburg
- D. Slovenija

(1 bod)

Geografija

15. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

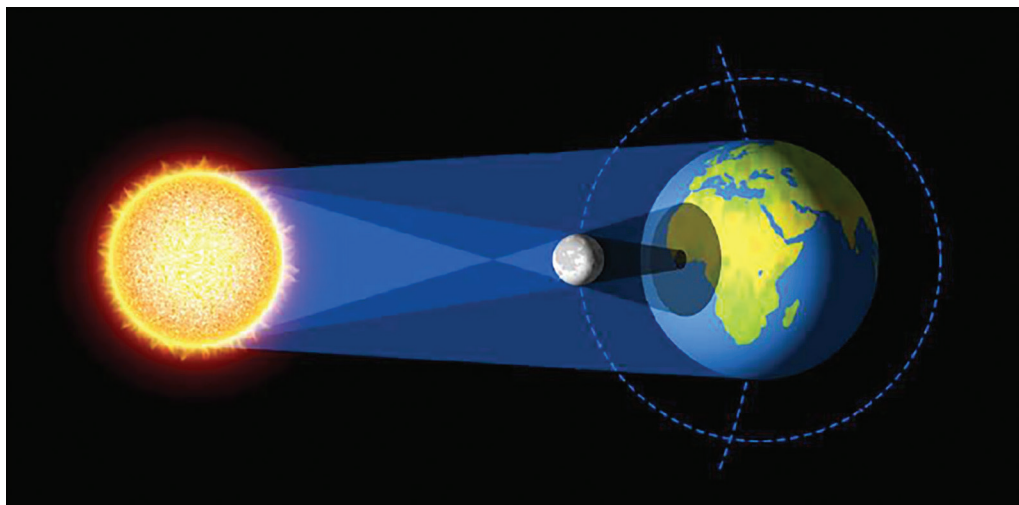

Koji se proces prepoznaje na dijelu krivulje između strelica?

- A. deagrarizacija
- B. deindustrijalizacija
- C. reindustrijalizacija
- D. tercijarizacija

(1 bod)

16. Pozorno promotrite priloženu skicu.

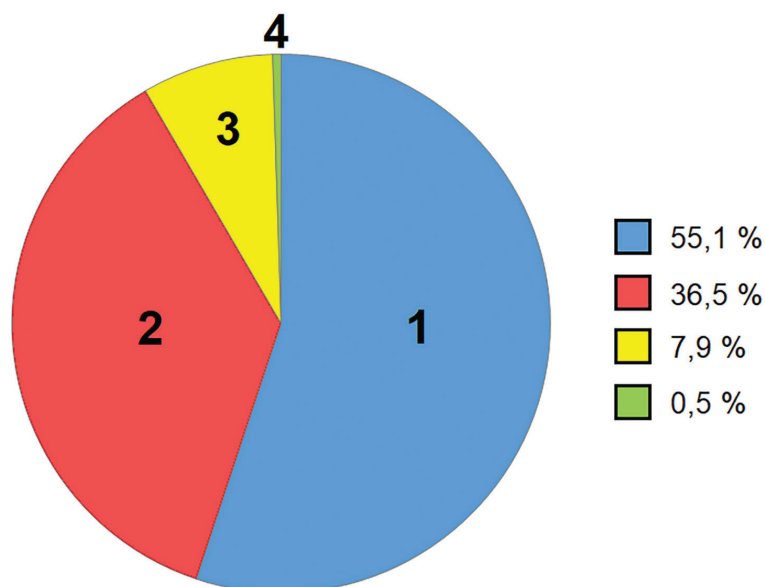
Koje od navedenih svemirskih tijela uzrokuje pojavu prikazanu na skici?

- A. asteroid
- B. komet
- C. meteor
- D. satelit

(1 bod)

Geografija

17. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

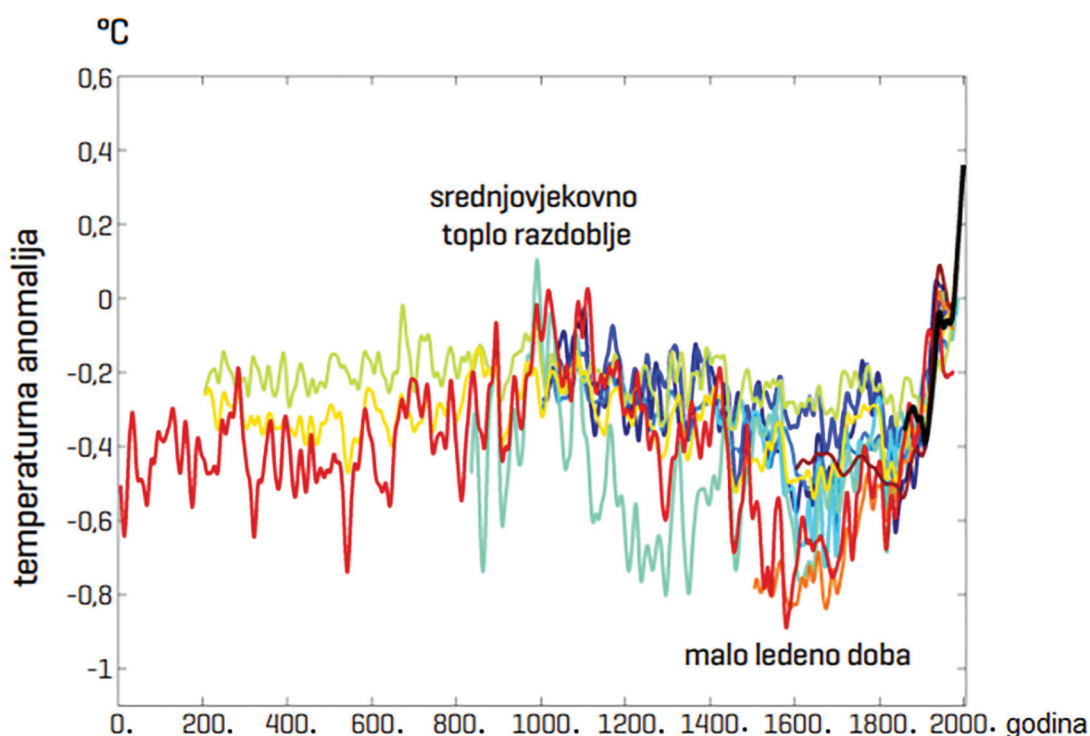

Dijagram prikazuje strukturu proizvedene energije prema vrstama elektrana u Hrvatskoj 2016. godine. Kojim je brojem označena skupina elektrana koje se koriste neobnovljivim izvorima energije, bitnim uzročnicima onečišćenja okoliša u Hrvatskoj?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

18. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Dijagram prikazuje promjene temperature zraka u posljednjih 2000 godina prema više modela. Koja od navedenih tvrdnja točno opisuje promjene temperature zraka od 1000. do 1600. godine prikazane crvenom linijom?

- A. Prosječna je temperatura zraka porasla za 0,4 °C.
- B. Prosječna je temperatura zraka smanjena za 0,5 °C.
- C. Prosječna je temperatura zraka smanjena za 0,9 °C.
- D. Prosječna je temperatura zraka porasla za 1,2 °C.

(1 bod)

19. Koji se od navedenih pokazatelja primarno odnosi na okolišnu održivost grada Graza?

- A. BND po stanovniku
- B. iznos povučenih sredstava iz europskih fondova
- C. stopa općega kretanja stanovništva
- D. udio razvrstanoga otpada

(1 bod)

Geografija

20. Koja se od navedenih posljedica vjerojatno **neće** dogoditi izgradnjom Pelješkoga mosta?

- A. bolje prometno povezivanje južne Dalmacije i drugih dijelova Hrvatske
- B. dinamičniji razvoj Dubrovačkoga primorja
- C. pad prometa Luke Ploče
- D. smanjenje prometa Neumskim koridorom

(1 bod)

21. Pozorno promotrite priložene fotografije.

Koji je primjer ekoremedijacije prikazan na fotografijama?

- A. Bakarski zaljev
- B. Kaštelanski zaljev
- C. lagune u Kninu
- D. Mravinačka kava

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, slovom ili brojem) ili dopunite rečenicu, kartu odnosno tablicu upisivanjem sadržaja koji nedostaje ili odgovorite najmanje jednom rečenicom.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

22. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je primjer nematerijalne baštine prikazan na etiketi proizvoda s fotografije?

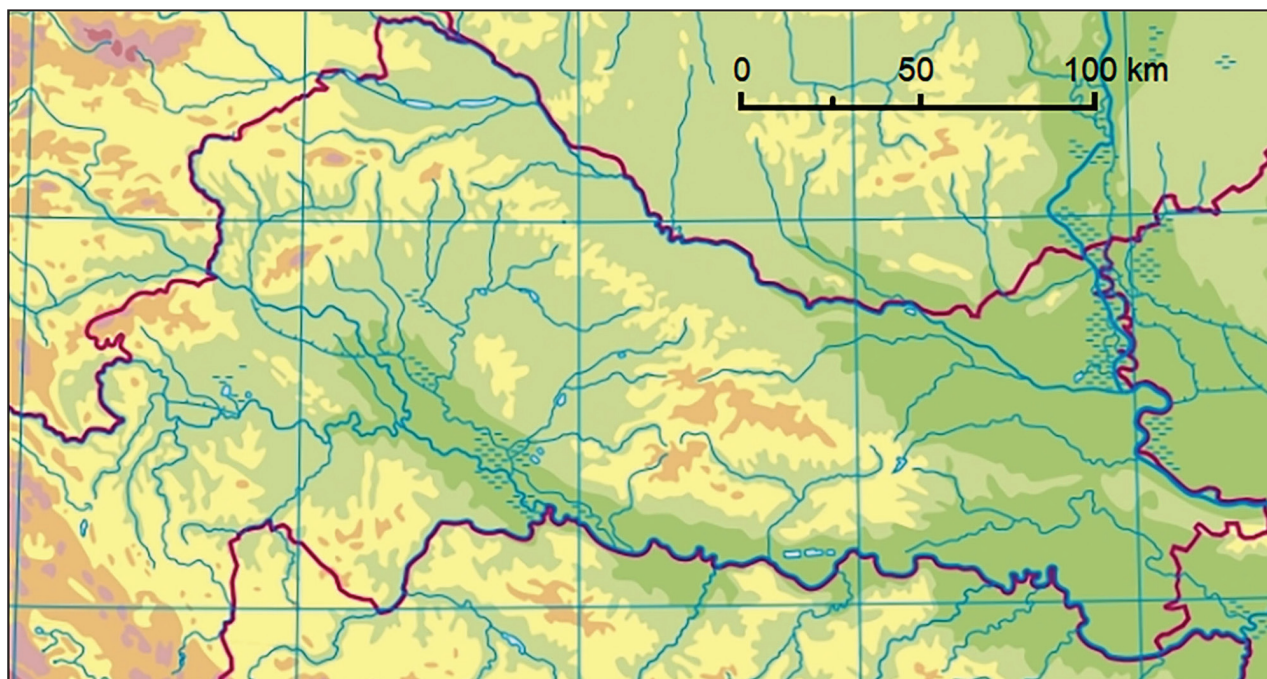
(1 bod)

23. Koji je naziv geološke ere krajem koje je došlo do izumiranja dinosaura na Zemlji?

(1 bod)

Geografija

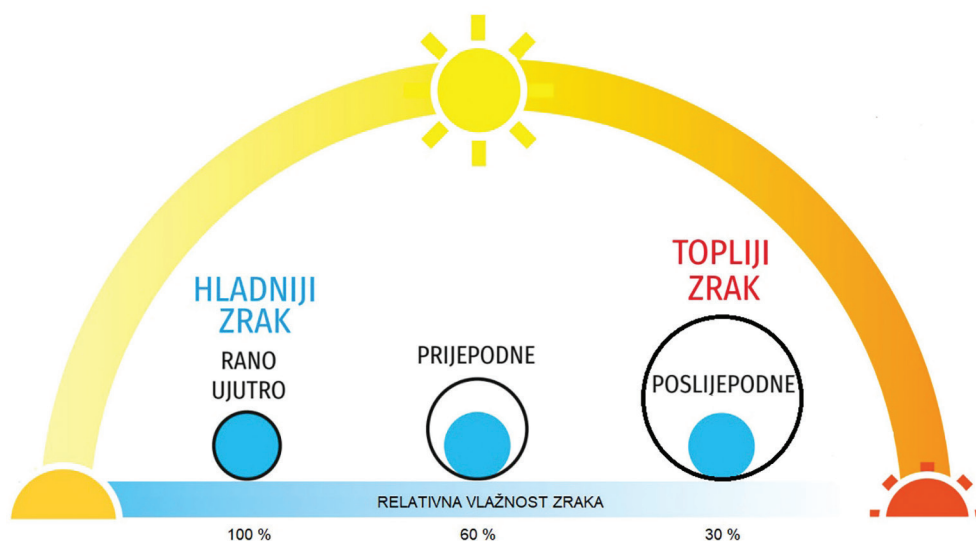
24. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Označite na priloženoj geografskoj karti brojem **1** primjer reljefnoga oblika Panonske Hrvatske s najplodnijom vrstom tla, vrlo važnoga za naseljenost, ratarstvo i život ljudi. Koji je naziv toga reljefnog oblika?

(1 bod)

25. Pozorno promotrite priloženu skicu.

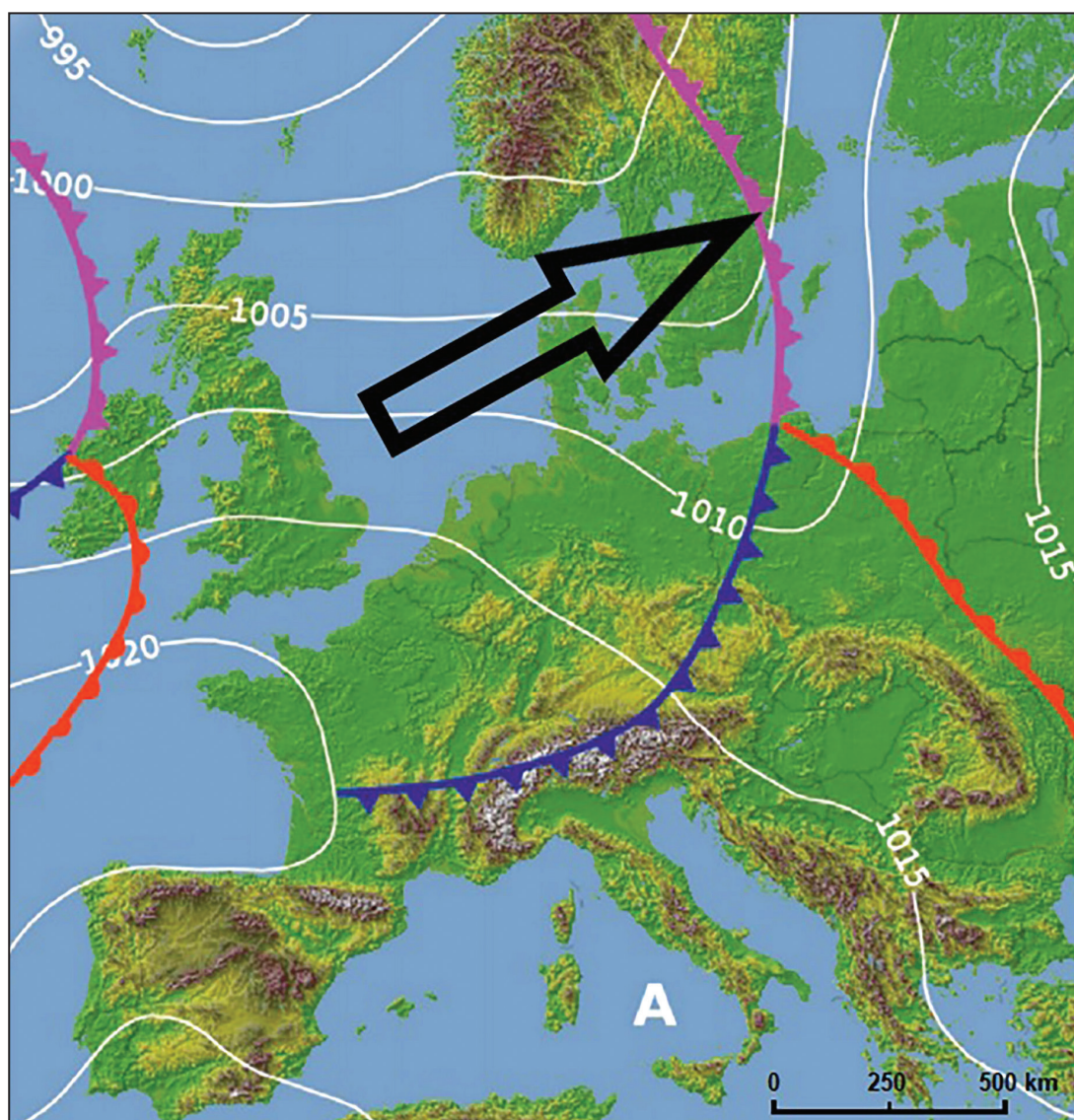

Objasnite jednom rečenicom zašto je ujutro najveća relativna vlažnost zraka.

(1 bod)

Geografija

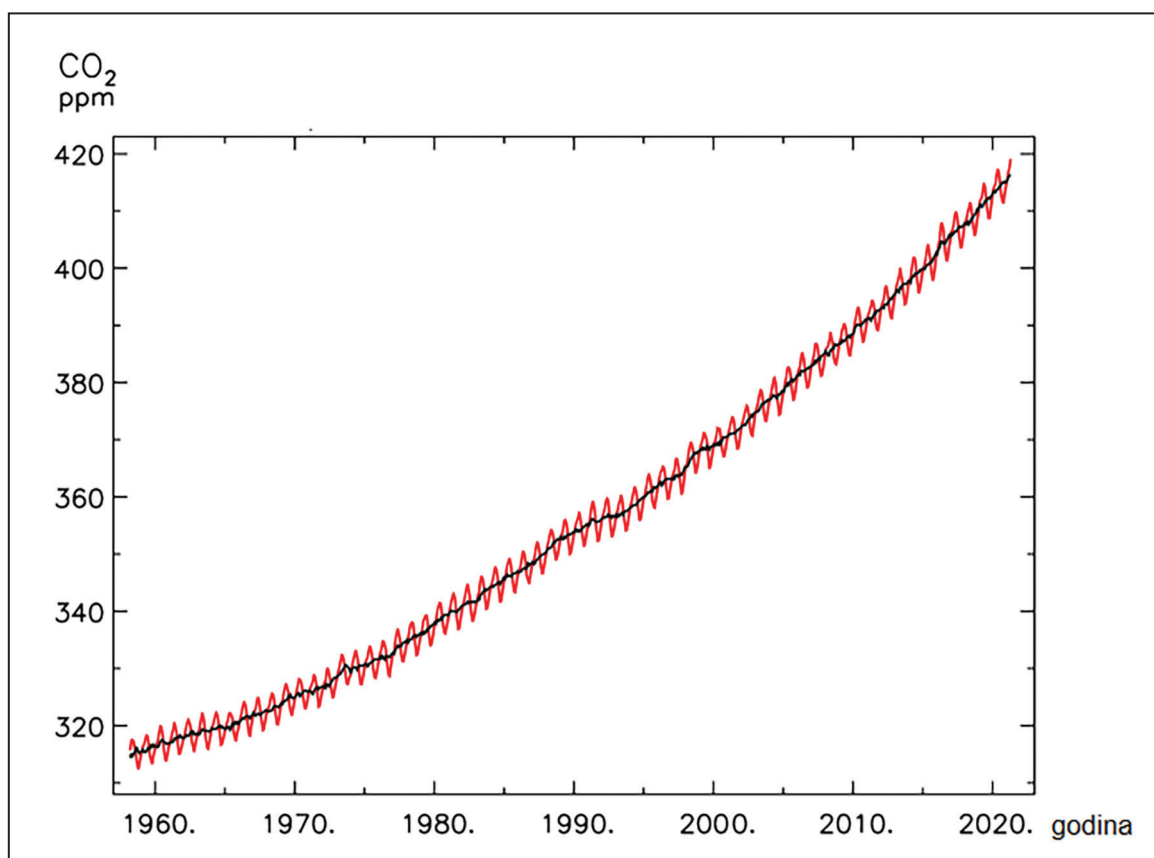
26. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je naziv zračne fronte označene na karti vrhom strelice?

(1 bod)

27. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

Objasnite jednom rečenicom promjenu razine mora pod utjecajem procesa prikazanoga na dijagramu.

(1 bod)

Geografija

28. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je naziv gospodarske djelatnosti u Primorskoj Hrvatskoj prikazane na fotografiji?

(1 bod)

29. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

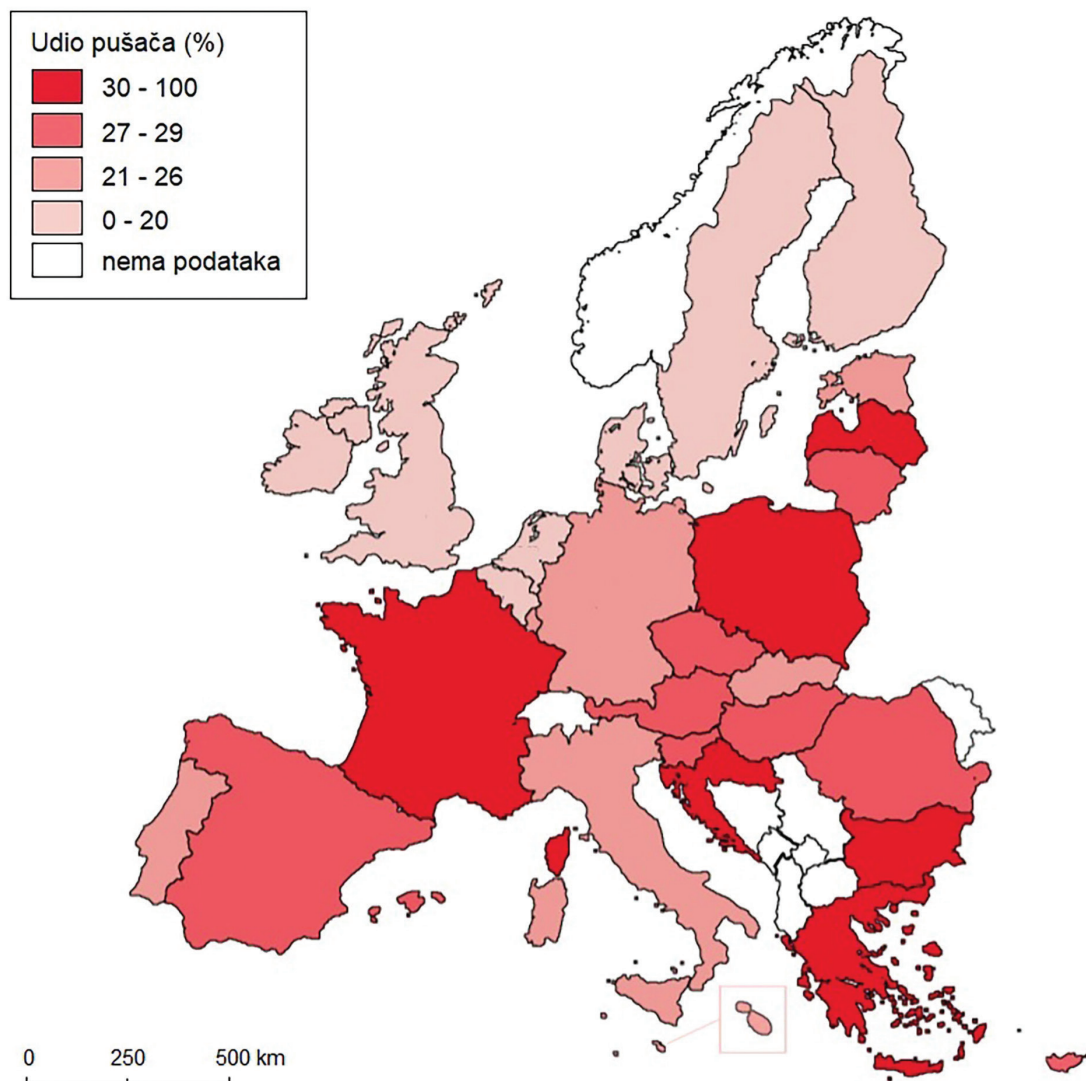

Koje je ime države enklave prikazane crvenom bojom na priloženoj geografskoj karti?

(1 bod)

Geografija

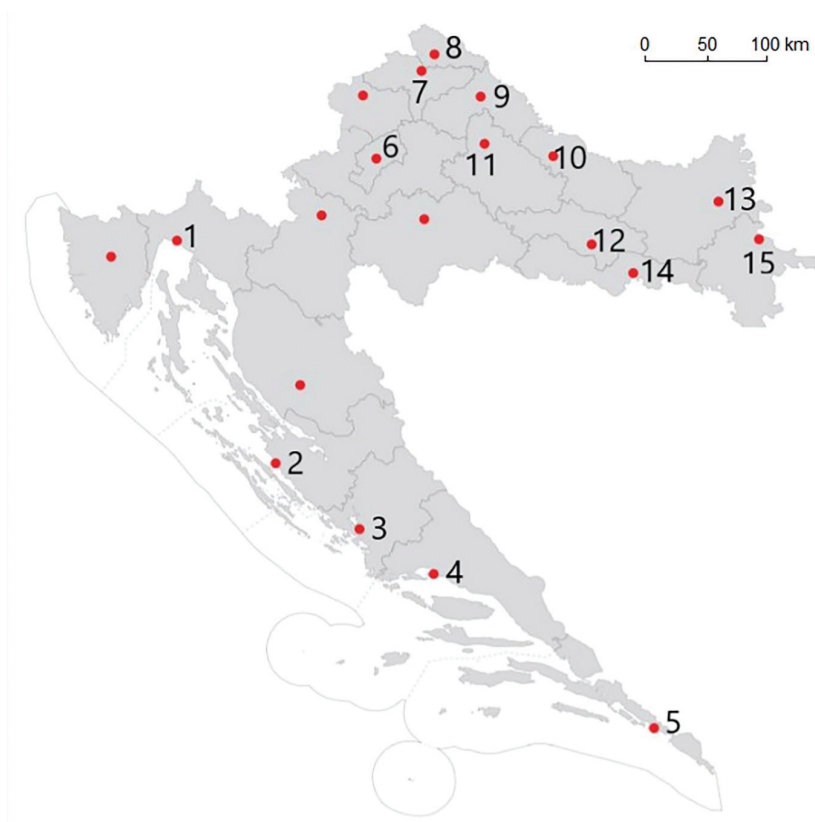
30. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koje je ime baltičke države u kojoj u posljednjih pet godina 30 i više posto stanovnika konzumira duhan i duhanske proizvode?

(1 bod)

31. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu i fotografiju.

Kojim je brojem na karti označen grad koji ima najrazvijeniju funkciju zaokruženu žutom linijom na fotografiji? _____

Koje je ime toga grada? _____

(1 bod)

Geografija

32. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Koji je naziv kulturno-genetskoga tipa grada prikazanoga na fotografiji?

(1 bod)

33. Pozorno promotrite priloženu tablicu.

Tab. 1. Gospodarska struktura stanovništva Austrije prema udjelu zaposlenih po sektorima djelatnosti od 2000. do 2016. godine

Sektori djelatnosti	Zaposlenost*				
	2000. godine	2004. godine	2008. godine	2012. godine	2016. godine
Primarni	6,1	4,9	5,3	4,7	4,3
Sekundarni	30,0	26,7	26,2	26,1	25,6
Tercijarni	63,9	68,4	68,5	69,2	70,1

* % od ukupne zaposlenosti po modelu ILO procjene

Koji je naziv sektora gospodarskih djelatnosti koji je zabilježio najveću relativnu promjenu udjela zaposlenih 2016. u odnosu na 2000. godinu?

Koliko je iznosila ta promjena (u postotcima)? _____

Prostor za računanje:

(1 bod)

Geografija

34. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

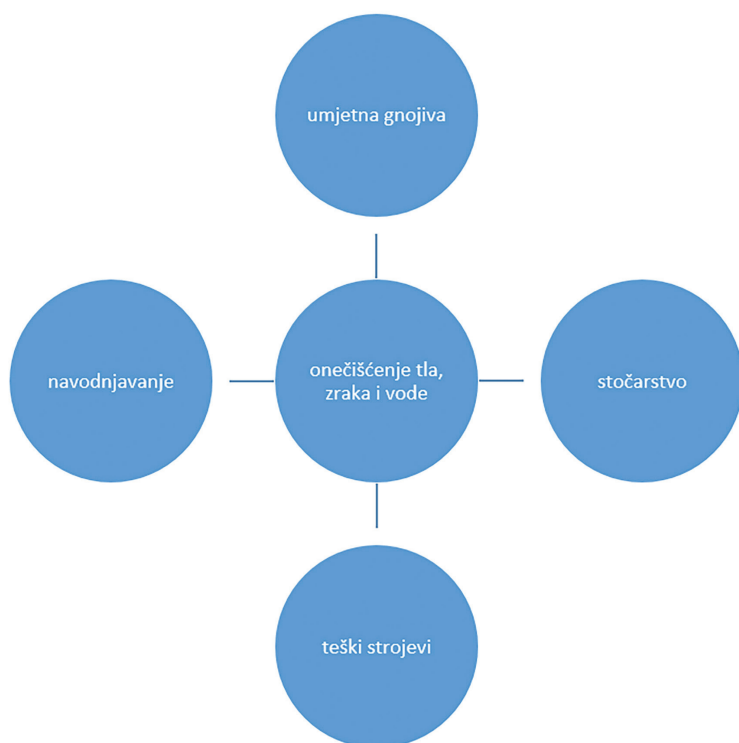
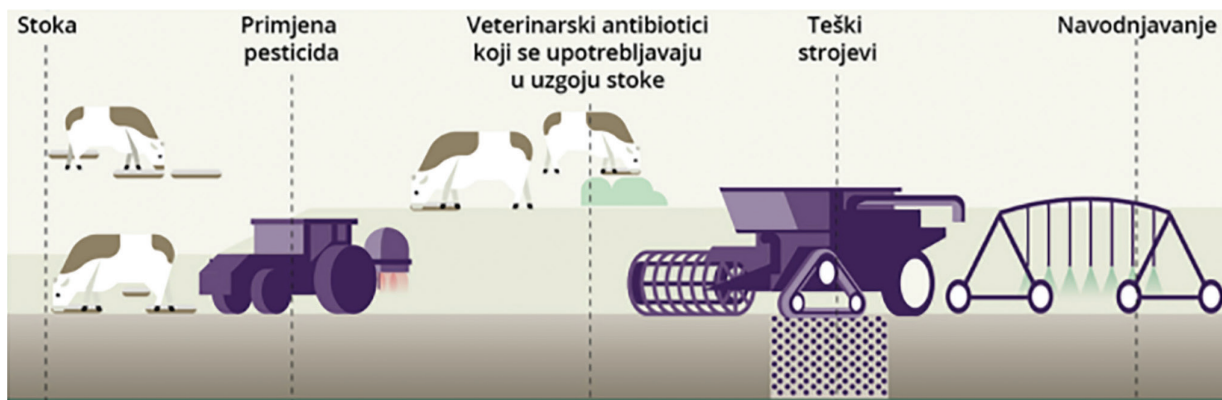

Na fotografiji je prikazana najpoznatija turistička destinacija Gorske Hrvatske, privlačna turistima cijele godine. Godišnje to područje posjeti više od milijun turista, što jako opterećuje ekosustav kraja.

Koji je ime te turističke destinacije? _____

(1 bod)

35. Pozorno promotrite priložene grafičke priloge.

Objasnite najmanje jednom rečenicom jedan negativan učinak moderne poljoprivrede (vidljiv na grafičkome prilogu) na tlo, vodu ili zrak.

(1 bod)

Geografija

36. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

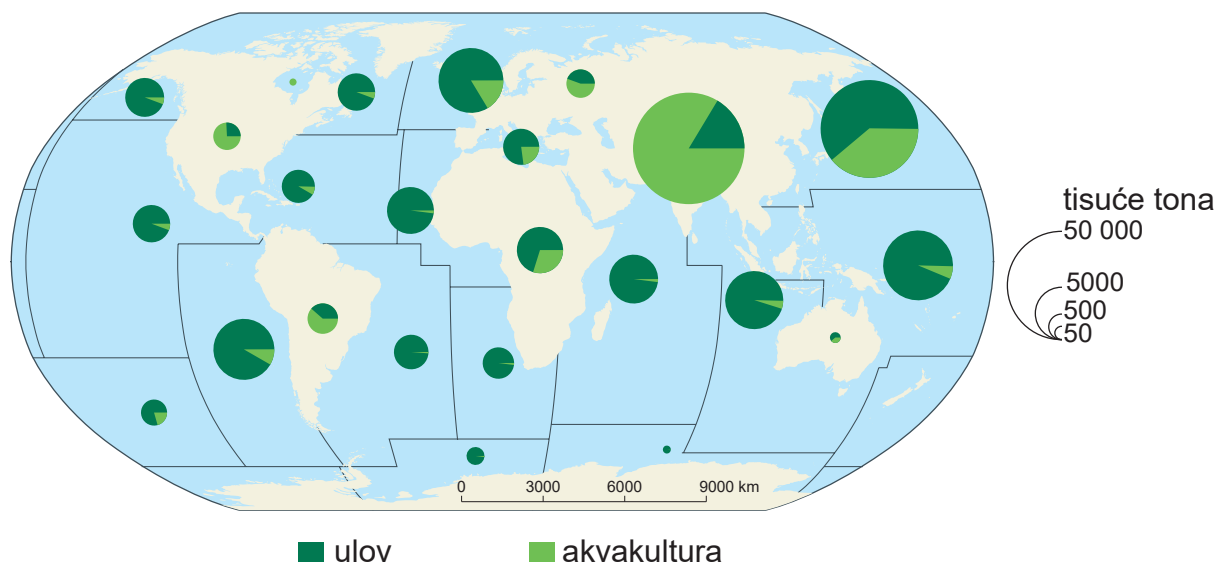
Koji je naziv negativnoga antropogenog procesa u okolišu vidljivoga na fotografiji?

(1 bod)

37. Koji je naziv tla koje prevladava na jugu Istre?

(1 bod)

38. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

Koji je dio Atlantskoga i Tihoga oceana iscrpljen ribolovom pa akvakultura ima važan udio u ribarstvu?

(1 bod)

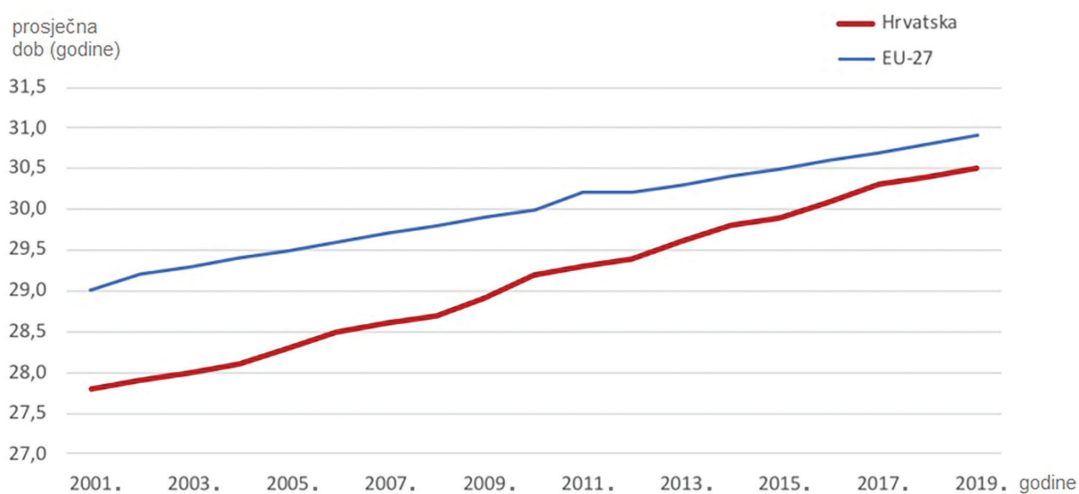
III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite samo na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

39. Pozorno promotrite priloženi dijagram.

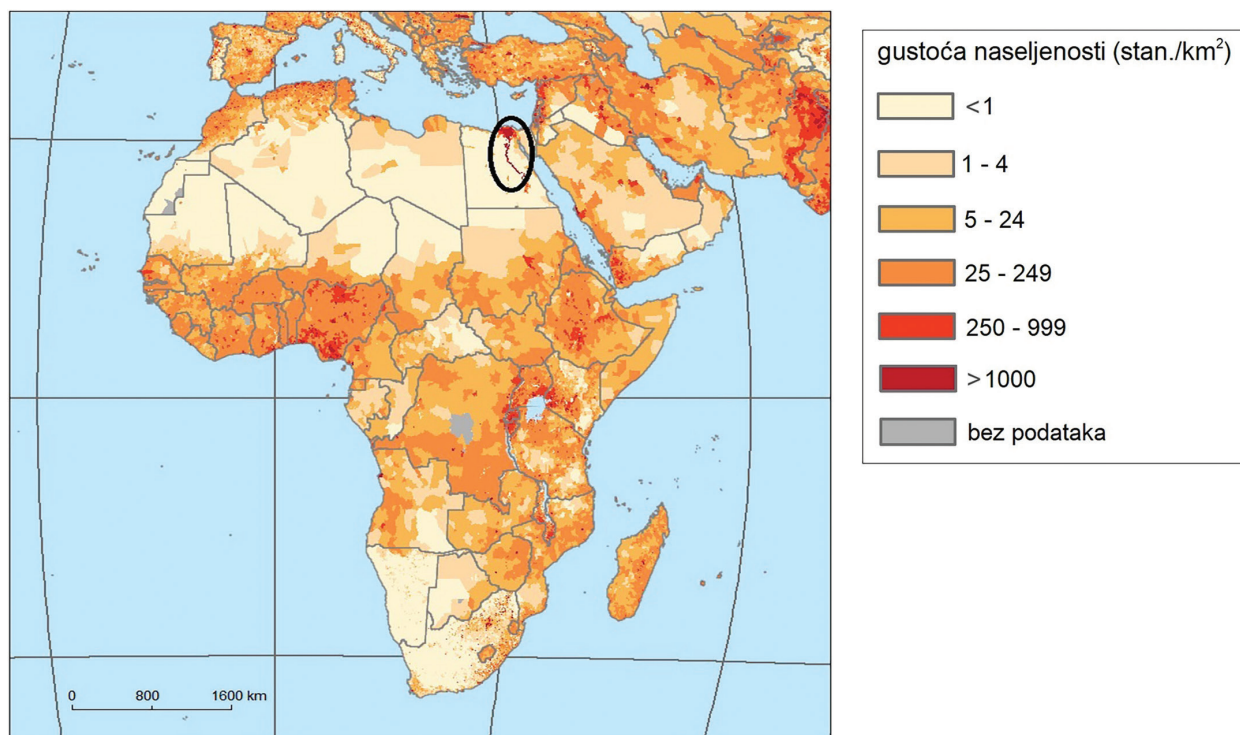
Dijagram prikazuje prosječnu dob žena u trenutku rođenja prvoga djeteta od 2001. do 2019. godine.

Objasnite tri razloga koji utječu na prikazane demografske trendove u Hrvatskoj i u Europskoj uniji.

35/44

Geografija

40. Pozorno promotrite priloženu geografsku kartu.

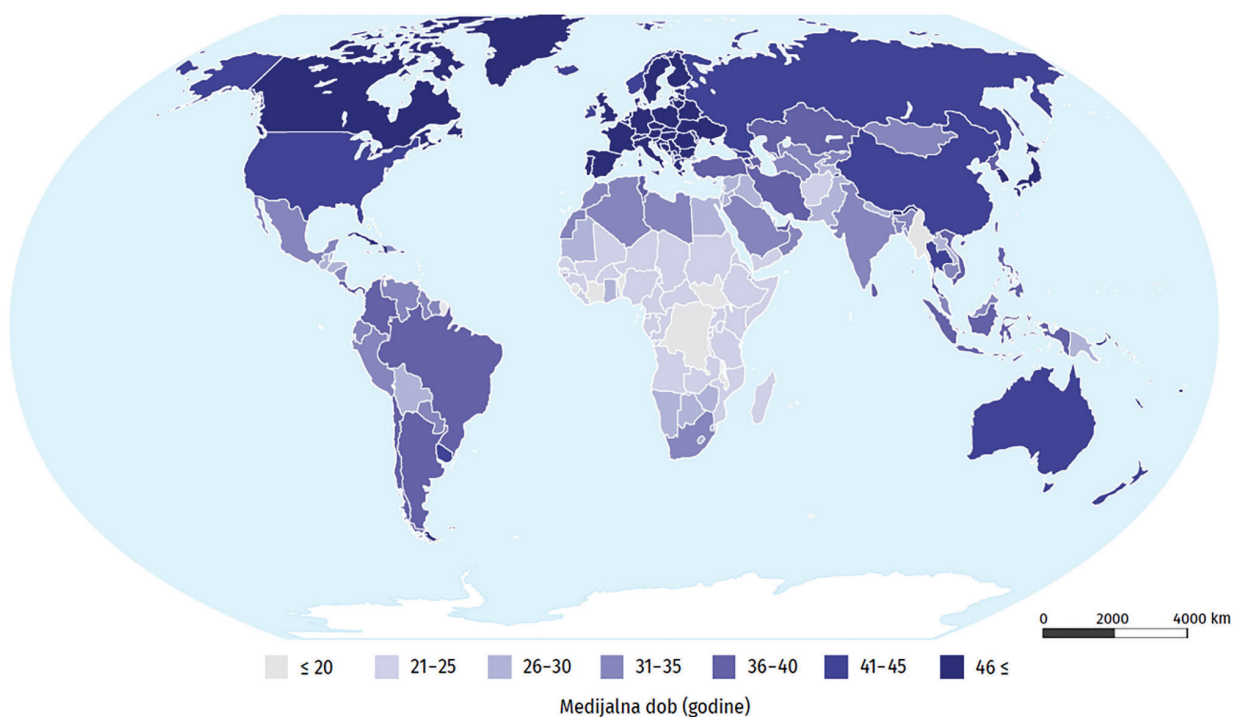
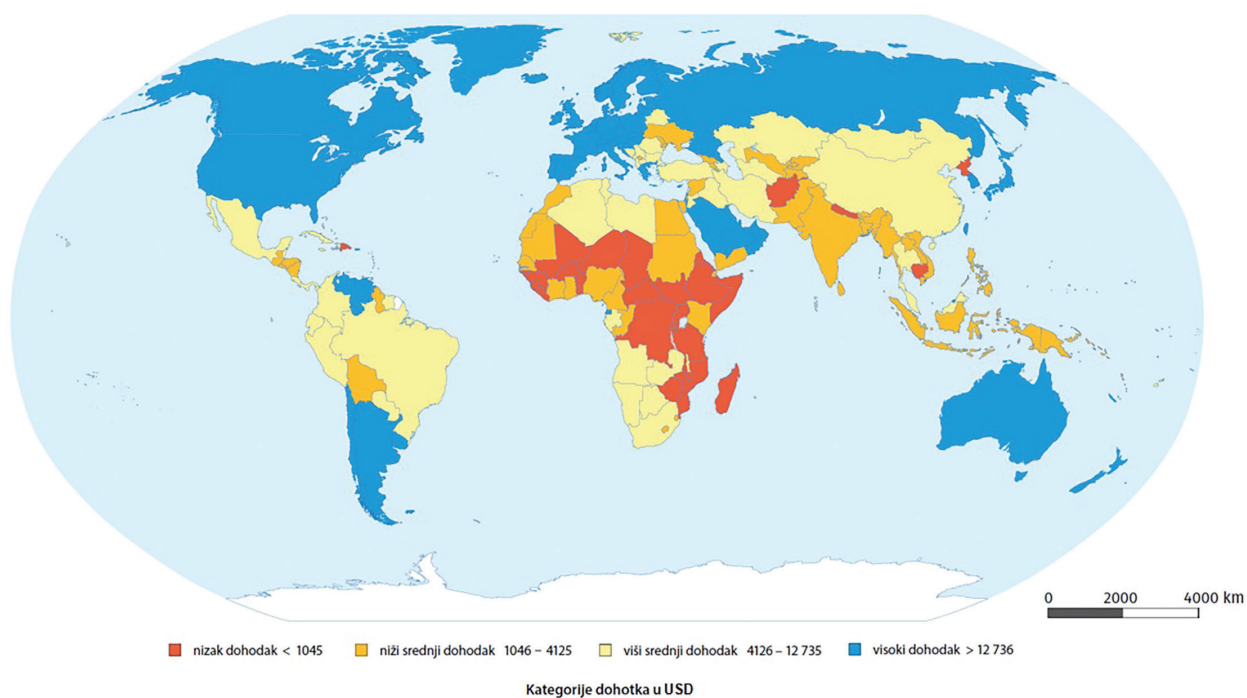

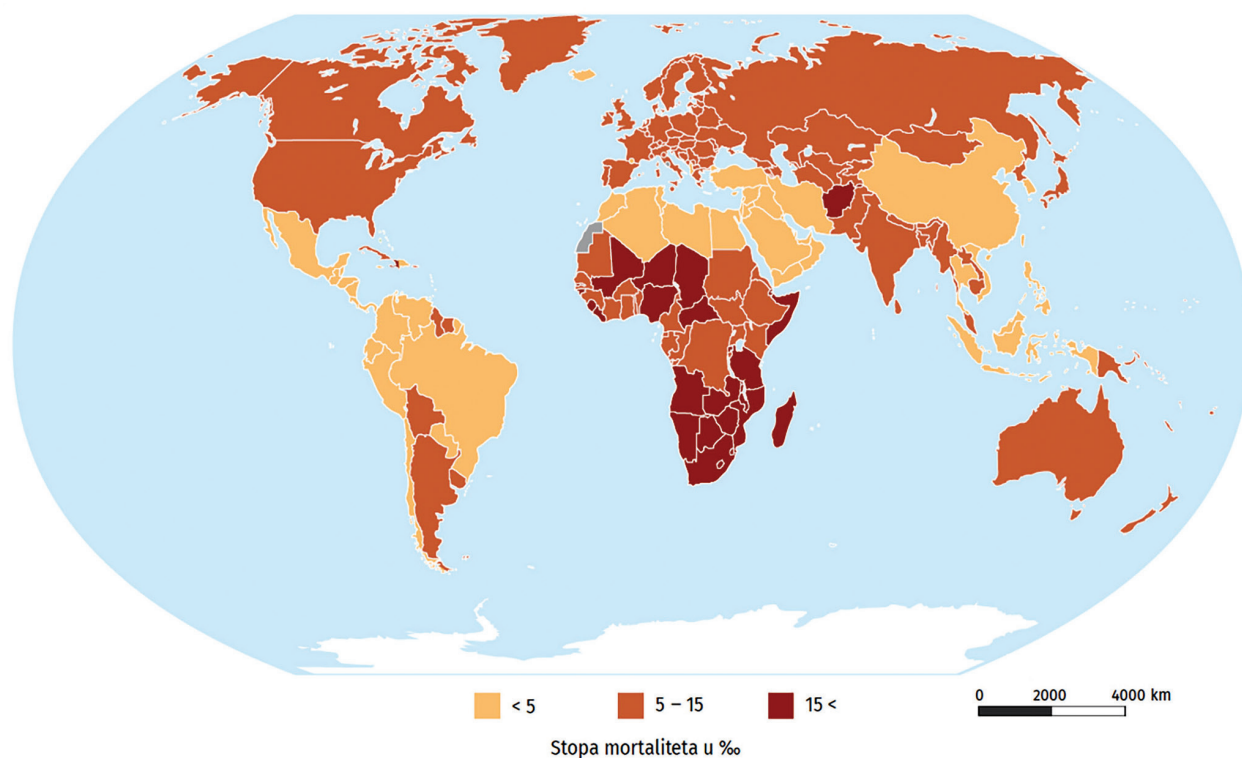
Objasnite na trima primjerima iskorištavanja kako rijeka u zaokruženoj području utječe na izrazito visoku gustoću naseljenosti.

GEO D-S050

Geografija

41. Pozorno promotrite priložene geografske karte.

Objasnite povezanost visine dohotka po stanovniku, medijalne starosti i stopa mortaliteta u Njemačkoj, Brazilu i Čadu.

(3 boda)

Geografija

42. Pozorno promotrite priloženu fotografiju.

Na fotografiji je prikazan uzgoj riže u Aziji. Objasnite dva prirodnogeografska i jedan društvenogeografski čimbenik koji su utjecali na razvoj oblika poljoprivredne proizvodnje vidljivoga na priloženoj fotografiji.

41/44

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica